

Eksamensoppgave EXPHIL03, selvstudiumsvariant, våren 2018

Del I: Filosofi- og vitenskapshistorie

Enten

Beauvoir og Aristoteles

Både a), b) og c) skal besvares.

- a) Forklar hva Simone de Beauvoir i *Det Annet Kjønn* mener med 'transcendens' og 'Den ene'.
- b) I Politikken gir Aristoteles uttrykk for sitt syn på autoritet og hvordan forholdet mellom menn og kvinner bør være i familien og i samfunnet. Redegjør for dette synet.
- c) Drøft hvorvidt Aristoteles' oppfatninger om kvinnens naturlige rolle kan sies å styrke eller svekke Beauvoirs påstand om at kvinnen har blitt gjort til et immanent vesen.

Eller

Hume og Kant

Både a), b) og c) skal besvares.

- a) Redegjør for sentrale momenter i David Humes erkjennelsesteori og fremstill på den bakgrunnen hans analyse av forholdet mellom årsak og virkning. Ta gjerne utgangspunkt i Humes eksempel med billiardkuler i redegjørelsen.
- b) Gi en vurdering av hva Humes syn på forholdet mellom årsak og virkning betyr for muligheten for kunnskap om naturlover.
- c) Immanuel Kant imøtegår Humes oppfatning om årsak og virkning, og argumenterer for at påstanden om at alle hendelser har en årsak er syntetisk a priori. Hva mener Kant med dette? Forklar.

Del II: Etikk

Enten

Deontologi og utilitarisme

Både a), b) og c) skal besvares.

- a) Redegjør for Frieds skille mellom intenderte virkninger og forutsette, men ikke-intenderte bivirkninger. Gi et eksempel. Forklar hvorfor Fried mener dette skillet er moralsk relevant.
- b) Forklar hva som gjør en handling rasjonell/irrasjonell, samt hva som avgjør om en handling er riktig eller gal, ifølge Smart.
- c) Drøft hvordan Smarts handlingsutilitarisme skiller seg fra Frieds standpunkt. Ta utgangspunkt i eksempelet du ga i a) og det du har skrevet i svaret på b). Hvilken teori mener du er den beste? Begrunn standpunktet ditt.

Eller

Dydsetikk og abort

Både a) og b) skal besvares.

- a) Redegjør for Hursthouses argumentasjon om abort, kvinnens rettigheter og fosterets status i artikkelen «Dydsetikk og abort». Hvordan begrunner hun at abort kan være moralsk riktig eller galt?
- b) Ta utgangspunkt i Hursthouses begrunnelse og drøft om kun personlige karaktertrekk (dyder) er etisk relevant for avveiningen av om abort er riktig eller galt. Begrunn standpunktet ditt ved å trekke inn andre relevante deler av pensumet.